

EMNER SOM HØRER INN UNDER FAKULTETENES FAGOMRÅDER

FAKULTET FOR ARKITEKTUR, PLAN OG BILLEDKUNST

DIA0591 KUNNSKAPSTEORI

Kunnskapsteori og arkitektens arbeidsmåte Theory of knowledge and the architects work

Faglærer: Førsteamanuensis Eivind Kasa
 Uketimer: Høst: 5F- 5D = 15Bt/3Vt Vår: 5F- 5D = 15Bt/3Vt
 Øvinger: Karakter: TE

Emnet skal introdusere til kunnskapsteoretiske spørsmål og behandlingen av dem. Emnet er skilt i to deler som løper hvert sitt semester.

I del I skal en orientere seg i ulike vesentlige retninger innen kunnskapsteorien - i sentrale debatter/skillelinjer mellom retningene, i de ulike retningers viktigste problemstillinger og poeng og i deres krav til gyldig kunnskap.

Det vil bli lagt spesiell vekt på drøftingen av disse teoriens mulige anvendelse på den kunnskap som er sentral i arkitektens arbeid. Målet er å gi grunnlag for et reflektert forhold til de krav som kan stilles til en gyldig framstilling av arkitektens særegne kunnskapsområde: en kunnskap som artikuleres og artikuleres i et skapende arbeid - i formgivningsprosessen. Som grunnlag for denne drøftingen må en også gjøre seg kjent med hvordan tilsvarende problemstillinger blir behandlet innenfor andre emneområder. I del II vil en ta opp aktuelle arkitekturteorier og se dem i lys av kunnskapsteoretiske problemstillinger. En skal blant annet se på arkitekturteoriens forståelse og framstilling av det skapende arbeidet og på hvordan disse teoriene forstår og selv følger krav til argumentasjon, begrunnelse og sannhet.

Pensumlitteratur:
 Utvalgte artikler og tekstutdrag.

DIA1094 RESSURSBruk

Ressurser og bygget form Resources and built form

Faglærer: Professor Anne Grete Hestnes
 Uketimer: Vår: 3F- 2Øu- 4D = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TE

Emnets formål er å gi en grunnleggende innføring i vår ressursituasjon og i alternative muligheter for ressursutnyttelse ved utforming av sted og bygning. Det er en videreføring av emnet Energi og ressursbruk i bygninger, som omhandler utforming og teknisk utrustning av bygninger med sikte på optimalt forbruk av energi og andre ressurser. Dr.ing.emnet vil i tillegg ta for seg mer generelle problemer når det gjelder å forholde seg til våre ressurser. Det vil diskutere de muligheter og begrensninger som finnes og presentere metoder for å vurdere og kontrollere bruk av ressurser ved gruppering og utforming av bygninger i gitte situasjoner.

Følgende emner behandles: Lokal og global ressurstilgang, ressursbruk, ressursregnskap, ressursoverføring, alternative løsninger.

DIA1097 BYGNINGSFORVALTNING
Bygg- og eiendomsforvaltning
Facilities management

Faglærer: Professor Tore Haugen
 Uketimer: Høst: 2F- 2Øu- 6Øs = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet retter seg mot et overordnet ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av bygninger og eiendommer. Hovedemnene som behandles er:

Strategisk planlegging, økonomistyring, arealforvaltning, administrasjon av drift, vedlikehold og servicefunksjonene. Økonomistyring vil omfatte planlegging og daglig kostnadsstyring, totaløkonomi med vurdering av kostnader, inntekter og likviditet. Arealforvaltning omfatter arealplanlegging og leievurderinger. Administrasjon av drift og vedlikehold omfatter organisering, drift- og vedlikeholdsteori, planlegging og gjennomføring. Det legges vekt på forholdet mellom bestiller og utfører av tjeneste, slik at en får et bedre skille mellom kjernevirksomhet og støttefunksjoner. Emnet vil bli belyst gjennom case-studier og eksempler fra både privat og offentlig eiendomsforvaltning.

Emnet undervises normalt samtidig som et EEU-kurs.

DIA1098 PROSJEKTSTYRING
Administrasjon og økonomisk styring av bygningsprosjekt
Architectural management

Faglærer: Professor Tore Haugen
 Uketimer: Vår: 2F- 2Øu- 6Øs = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet retter seg mot den prosjekterendes administrasjon av bygningsprosjekter. Administrasjonsdelen omfatter: organisasjon, rutiner, tidsplaner, økonomi og prosjektdokumenter. Det behandles forhold vedrørende lover, forskrifter, ansvarsrett, kvalitetssikring og kvalitetsstyring. Økonomidelen vies stor plass med oversikt over økonomiske problemstillinger og beslutningsprosesser, analyse og kalkylemetoder, klassifikasjon og kontoplaner, årskostnadsmodeller og verdibetraktninger. Beregningseksempler og annen eksempelgjennomgåelse inngår som øvinger.

Emnet undervises normalt samtidig som EEU-kurs.

DIA1099 DESIGNMETODER OG IT
Prosjekteringsmetoder og IT-verktøy
Computer Aided Architectural Design - Methods and Tools

Faglærer: Førsteamanuensis Birgit Sudbø
 Uketimer: Vår: 2F- 3Øs- 5D = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet forutsetter emne 11029 Datateknikk i arkitektfaget, videregående kurs i den ordinære studieplanen eller tilsvarende kunnskaper. Målet med emnet er å gi en dypere forståelse for deler av arkitekturprosjektering som prosess som grunnlag for anvendelse, analyse og utvikling av IT-verktøy for prosjektering. Emnet omfatter et utvalg prosjekteringsmetoder med særlig vekt på representasjonsformer i bygg/arkitektur, samt et utvalg metoder og teorier for system-design (software). Aktuelle IT-verktøy vurderes på denne bakgrunn.

DIA3591 NORDISK ARKITEKTUR
Nordisk arkitekturhistorie i utvalg
Scandinavian architectural history

Faglærer: Professor Kerstin Gjesdahl Noach
 Uketimer: Høst: 1F- 14Øu- 10D = 26Bt/5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnets målsetning er gjennom økt kunnskap om norsk og nordisk byggetradisjon, å gi studentene en bedre forståelse av det "arkitektoniske landskap" man arbeider i. Studieopplegget vil ta utgangspunkt i prosjekter og bygget form fra nyere tid for dernest å kunne diskutere arkitektursyn og holdninger som har preget løsningene. Som ledd i studiet utfører studentene en bygningshistorisk undersøkelse eller arkitekturkritisk analyse av avtalt objekt eller objektgruppe. Øvingene skal gi trening i innhenting, utvelgelse, håndtering og vurdering av det spesifikke historiske kildemateriale som er relevant i hver enkelt analyse- og prosjekteringssituasjon.

Emnet samordnes med valgemne av samme navn med felles forelesninger og seminarer SAA3525, eller gjennomføres som ledet selvstudium. Underveis i studiet fremlegges øvelsesarbeidet i en miniforelesning for videre diskusjon. Emnet avsluttes med muntlig eksamen basert på pensum iflg. litteraturliste som inneholder en for største del fast og en mindre variabel del, og bedømmes på grunnlag av denne og det innleverte øvelsesarbeide.

DIA4001 FORSK MET ARK PLAN
Forskningsmetoder for arkitekter og planleggere
Research methods for architects and planners

Faglærer: Førstemanuensis Linn Mo
 Uketimer: Høst: 2F- 3Øu- 5Øs = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet skal gi nødvendig orientering i vitenskapsfilosofien bak forskningsmetodene som er i bruk i arkitektur og fysisk planlegging.

Studentene skal få en generell oversikt over hva vitenskapsfilosofi har vært i naturvitenskapelig-, samfunnsvitenskapelig- og humanistisk forskning, for så å vurdere hva vitenskapsfilosofi kan bidra med i forskning i arkitektur og fysisk planlegging. Studentene skal fordype seg i den vitenskapsfilosofien som er relevant for egen forskning.

Emnet er basert på kompendium, dr.ing.avhandlinger som "case", og selvvalgt litteratur. Undervisningen skal foregå i gjensidig forberedt seminarform. Bidrag skal gis av gjesteforelesere fra forskjellige forsknings- og vitenskapsteoretiske miljøer. Studentene skal skrive et generelt "paper" og et mer spesifikt "paper" som anvender vitenskapsfilosofi i eget prosjekt.

DIA4002 METODE VIT FILOS
Metoderettet vitenskapsfilosofi
Practical philosophy of science

Faglærer: Førstemanuensis Linn Mo
 Uketimer: Vår: 2F- 3Øu- 5Øs = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet skal gi nødvendig orientering i vitenskapsfilosofien bak forskningsmetodene som er i bruk i arkitektur og fysisk planlegging.

Studentene skal få en generell oversikt over hva vitenskapsfilosofi har vært i naturvitenskapelig-, samfunnsvitenskapelig- og humanistisk forskning, for så å vurdere hva vitenskapsfilosofi kan bidra med i forskning i arkitektur og fysisk planlegging. Studentene skal fordype seg i den vitenskapsfilosofien som er relevant for egen forskning.

Emnet er basert på kompendium, dr.ing.avhandlinger som "case", og selvvalgt litteratur. Undervisningen skal foregå i gjensidig forberedt seminarform. Bidrag skal gis av gjesteforelesere fra forskjellige forsknings- og vitenskapsteoretiske miljøer. Studentene skal skrive et generelt "paper" og et mer spesifikt "paper" som anvender vitenskapsfilosofi i eget prosjekt.

DIA4091 KONSEKVENSTREDNINGER
Konsekvensutredninger – Konsekvensanalytiske metoder
Methods in environmental impact assessments

Faglærer: Førsteamanuensis Bo Terje Kalsaas
 Uketimer: Vår: 2F- 4Øu- 4D = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet gir en oversikt over og innføring i grupper av metoder som anvendes ved miljø- og konsekvensutredninger i samfunnsplanlegging. Kurset vil drøfte konsekvensutredninger som forvaltningsmetode og samfunnsaktivitet. Rollefordeling, politisk prioritering og valg blir behandlet. Evalueringsmetodikk vil bli tatt opp. Det skal skrives semesteroppgave som teller 1/3 av total karakteren.

Deltakerne må være forberedt på at kurset kan bli avholdt på engelsk.

Pensumlitteratur:

Utdrag fra lærebøker supplert med artikler.

DIA4092 PLANLEGGINGSTEORI
Planleggingsteori
Planning theory

Faglærer: Professor Tor Medalen
 Uketimer: Høst: 3F- 6Øs- 6D = 18Bt/4Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet søker å gi en forståelse av den moderne planleggingstenkingens historie. "Klassiske" teorier om planlegging med deres videreføringer frem til i dag presenteres og diskuteres.

Det teoretiske stoffet presenteres ved hjelp av henvisninger til og eksempler fra praksis. Deltakerne skal selv bidra aktivt i undervisningen. Det skal skrives semesteroppgave som teller 1/3 av total karakter. Deltakerne må være forberedt på at kurset kan bli avholdt på engelsk.

Pensumlitteratur:

Utdrag fra lærebøker supplert med artikler.

DIA4093 BYFORMINGSTEORI
Theory of urban design

Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
 Uketimer: Vår: 2F- 4Øu- 4D = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet gir en grundig innføring i ulike teorier bak byforming. Det legges vekt på å se teoridannelser i en historisk og kontekstuell sammenheng. Teoriers gjennomslag undersøkes ved ulike tilnæringsmåter. En hovedintensjon med emnet er å drøfte byformingsproblematikk i forhold til vår tids omgivelser, der også den regionale by, byers randsoner og amorfe soner i byers kjerneområde vil være tema. Likevel vil emnet ha en vesentlig fokusering på den tette by, da det er her en finner hovedtyngden av teoridannelser.

Pensum for emnet tar en obligatorisk del og en selvvalgt del. Kandidatene skriver semesteroppgave/essay som tar utgangspunkt i pensumlitteraturen. Oppgaven teller 30%.

Pensumlitteratur:

Peter Hall: "Cities of Tomorrow"

Nan Ellin: "Postmodern Urbanism"

Manuel Castells: "The rise of the Network Society"

DIA4096 BYØKOLOGISK PLANL
Byøkologisk planlegging i ulike kulturer
Urban ecology and planning in diverse cultures

Faglærer: Professor Hans C. Bjønness
 Uketimer: Vår: 3F- 7Øu- 5D = 18Bt/4Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet vil legge vekt på teorier for byøkologi og metodeutvikling i byøkologisk planlegging. Ideologi i forhold til utviklingsprinsipper, utviklingsteori og alternativ samfunnsutvikling vil bli drøftet. Planleggingsmetoder for bærekraftig byutvikling på et økologisk grunnlag skal utvikles fra eksempler. Det vektlegges prinsipielle forskjeller mellom byøkologisk planlegging (urban ecological planning) og sektorplanlegging av miljø- og infrastrukturiltak (urban environmental management).

Problemstillinger knyttet til integrerte og helhetlige lokale løsninger er sentrale i emnet, men konsekvenser av byøkologiske problemstillinger for høyere planleggingsnivå skal også tas opp. Lokal Agenda 21 og utvalgte byøkologiske eksempler ("best-practices") fra industriland og utviklingsland drøftes.

Som øvingsarbeide skal studentene levere en utredning om avtalt tema.

Pensumlitteratur:
 Kompendium

DIA5095 KLIMA OG BYGGET FORM
Built form related to the climate

Faglærer: Førsteamanuensis Harald Høyem
 Uketimer: Høst: 2F- 4Øu- 4D = 12Bt/2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Hovedformålet ved emnet er å gi en grundig innføring i hvordan klima forholder seg til bygget form som faktor i prosjektering av bygninger.

Emnet tar sikte på å gi et grunnlag for å arbeide med dette saksområde i et bredt spekter av klimasituasjoner - også i den 3. verden. Som grunnlag vil det bli gitt en generell innføring i klimatyper, klimafaktorer og menneskets reaksjon på disse.

Emneoversikt: Klimaanalyse, utforming av uterom, bygningsvolumer og bygningsdeler i forhold til klima, redskaper i klimatilpasset prosjektering.

Obligatoriske modelløvinger, regneøvinger, eller essay-øving.

Pensumlitteratur:
 Utvalgte artikler og utdrag av bøker.

DIA5096 ARKITEKTUREVALUERING
Evaluation of architecture

Faglærer: Pofessor Birgit Cold
 Uketimer: Vår: 1F- 2Øu- 2Øs- 3D = 9Bt/2Vt
 Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet tar sikte på å informere om teorier og metoder for de kvalitetsvurderinger vi foretar av et sted, et bygg eller et prosjekt. Det legges vekt på å øke den personlige innlevelse og innsikt i emnet gjennom teoretiske studier og praktiske øvinger.

En rekke emner tas opp:

- Menneskets forutsetninger og erfaringer når det gjelder oppfattelse og opplevelse av omgivelsene i et estetisk perspektiv.
- Kvalitetsvurdering som en del av kulturen og arkitekturtyrket.
- Teorier og metoder som hjelpemiddel for arkitekturevaluering.
- Formidling av inntrykk og arkitekturkritikk.

Emnet er koordinert med videregående kurs 15052 Stedsforming med forelesninger og seminarer innen emnet. I tillegg kommer litteraturstudier som basis for en evalueringsoppgave.

DIA5098 BOLIG TEORI OG HIST
Boligens teori og historie
Housing theory and history

Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Uketimer: Høst: 1F- 1Øu- 6Øs- 4D = 13Bt/2,5Vt
Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet tar sikte på å gi en forståelse for boligens historiske, kulturelle og arkitektfaglige utvikling vesentlig i Europa i nyere tid, ulike bolig- og boformers teoretiske grunnlag, samt moderne boligproduksjon.

Kurset vil bli gjennomført som seminarer med tilhørende litteraturstudier, og det skal skrives en semesteroppgave om et avtalt tema innenfor emnet.